

PORADNIK
GAZETY PRAWNEJ

UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

P O L E C A

SAMOCHÓD OSOBOWY W FIRMIE

- Nowe limity zaliczania wydatków samochodowych do kosztów podatkowych
- Leasing – dlaczego warto zawrzeć umowę w 2018 r.
- Odliczanie VAT, koszty podatkowe i udostępnianie samochodu w praktyce

**Tylko teraz
możesz
zyskać!**

INFOR
Zal. R. Pińkowski w 1987 r.

ISBN 978-83-8137-430-9

Partner merytoryczny

INFORLEX

SAMOCHÓD OSOBOWY W FIRMIE

SAMOCHÓD OSOBY W FIRMIE

Warszawa 2018

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

Dyrektor Centrum Wydawniczego
Marzena Nikiel

Redakcja merytoryczna:
Ewa Sławińska

Redakcja graficzno-techniczna:
Jarosław Miller

Korekta:
Agnieszka Wójcik

Publikację polecają eksperci

© Copyright by INFOR PL S.A.
Warszawa 2018

INFOR PL S.A.
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
www.infor.pl

Biuro Obsługi Klienta
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
tel. 22 761 30 30, e-mail: bok@infor.pl
Infolinia: 0 801 626 666

Księgarnia internetowa: www.sklep.infor.pl
Profesjonalne księgarnie stacjonarne w kraju oraz księgarnie internetowe

Druk: EDRUK

Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii bądź powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody Wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.

ISBN: 978-83-8137-430-9

Spis treści

I. SAMOCHÓD W FIRMIE – ZMIANY OD 1 STYCZNIA 2019 R.	7
1. Dlaczego droższe samochody warto wyleasingować lub kupić do końca roku	7
1.1. Dlaczego warto zawrzeć umowę leasingu do końca roku	7
1.2. Wystarczy zawrzeć umowę leasingu do końca roku	8
1.3. Dlaczego warto kupić samochód do końca roku	9
2. Wydatki dotyczące samochodów osobowych w kosztach - od 1 stycznia 2019 r.	11
2.1. Podwyższenie limitu odpisów amortyzacyjnych zaliczanych do kosztów podatkowych	11
2.2. Limitowane koszty używania „prywatnego” samochodu osobowego podatnika	12
2.3. Limitowane koszty używania „firmowego” samochodu osobowego	13
2.4. Limitowanie składek na ubezpieczenie „firmowego” samochodu osobowego	15
2.5. Ograniczenie w zaliczaniu do kosztów opłat leasingowych	15
2.6. Skutki podatkowe sprzedaży samochodu osobowego wprowadzonego do ewidencji po 31 grudnia 2018 r.	16
II. SAMOCHODY – ROZLICZENIA W FIRMIE	17
1. Odliczanie VAT od pojazdów samochodowych	17
1.1. Zasady odliczania VAT od wydatków związanych z samochodami	17
1.1.1. Pełne odliczenie VAT od wydatków związanych z pojazdami samochodowymi	21
1.1.2. Odliczenie VAT od leasingowanego samochodu	33
1.1.3. Odliczenie VAT od wydatków na paliwo	35
1.1.4. Użytkowanie samochodu przez pracownika	39
1.1.5. Odliczenie VAT od pozostałych wydatków związanych z samochodami	43
1.1.6. Nieodpłatne używanie samochodów na cele niezwiązane z prowadzoną działalnością gospodarczą	50
1.1.7. Zmiana sposobu wykorzystywania pojazdu samochodowego – korekta	52
1.1.8. Sprzedaż firmowego samochodu	54
1.1.9. Rozliczanie VAT przez podatników handlujących samochodami	60
1.1.10. Rozliczanie przez gminę VAT od wykorzystywanych przez nią samochodów	65
2. Wydatki samochodowe w kosztach uzyskania przychodów	68
2.1. Wydatki na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich samochodów na potrzeby działalności pracodawcy	69
2.2. Wydatki z tytułu używania samochodów osobowych niezaliczonych do środków trwałych lub niestanowiących składników majątku podatników	71
2.3. Koszty ubezpieczeń samochodów osobowych jako koszty uzyskania przychodów	76
2.4. Amortyzacja i sprzedaż samochodów osobowych o wartości przewyższającej 20 000 euro	77
2.5. Straty oraz koszty remontów powypadkowych samochodów nieobjętych ubezpieczeniem dobrowolnym	80
2.6. Koszty używania samochodów służbowych udostępnianych pracownikom na cele prywatne	81
2.7. Amortyzacja samochodów służbowych używanych do celów prywatnych	82
2.8. Dokumentowanie kosztów eksploatacji samochodów	83

3. Sposoby amortyzacji samochodów	84
3.1. Ustalanie wartości początkowej zakupionego samochodu	84
3.2. Zwiększanie wartości początkowej o wartość ulepszeń	85
3.3. Metody i stawki amortyzacji	86
3.3.1. Metoda liniowa	86
3.3.2. Metoda degresywna	88
3.3.3. Indywidualna stawka amortyzacji	90
3.4. Jednorazowa amortyzacja	90
3.5. Amortyzacja samochodów o wartości początkowej nieprzekraczającej 10 000 zł	93
3.6. Amortyzacja samochodu zakupionego na raty	94
3.7. Obowiązek korekty amortyzacji w przypadku kradzieży samochodu	94
4. Udostępnienie samochodu pracownikowi	95
4.1. Aspekt formalnoprawny	96
4.1.1. Powierzenie mienia – odpowiedzialność pracownika	96
4.1.2. Regulamin korzystania z samochodu służbowego	97
4.1.3. Umowa o użytkowanie samochodu a umowa użyczenia	100
4.2. Samochód służbowy wykorzystywany w celach prywatnych	101
4.2.1. Przychód pracownika	101
4.2.2. Wydatki dotyczące samochodu służbowego udostępnionego pracownikowi w kosztach podatkowych	111
4.2.3. VAT należny od ryczałtowego przychodu pracownika	113
4.2.4. Ryczałt za nieodpłatne korzystanie z firmowego auta w księgach rachunko- wych	114
4.2.5. Przychody pracodawcy z tytułu odpłatnego udostępnienia firmowego auta pracownikowi	116
5. Użytkowanie samochodu służbowego przez zleceniobiorcę i menedżera	116
5.1. Użytkowanie samochodu przez zleceniobiorcę	116
5.2. Używanie samochodu do celów służbowych przez menedżera	118
5.2.1. Miejsce parkowania służbowego samochodu przez menedżera a przychód	118
5.3. Zleceniobiorca i menedżer a prawo do ryczałtu za używanie samochodu służbowe- go do celów prywatnych	118
6. Odpowiedzi na pytania Czytelników	119
6.1. Jak spółka powinna rozliczyć nieodpłatne udostępnienie komandytariuszowi samo- chodu również do celów prywatnych	119
6.2. Czy opłata za przyjęcie niekompletnego pojazdu jest opodatkowana VAT	120
6.3. Czy sprowadzenie uszkodzonego auta z innego kraju UE stanowi wewnątrzwspólno- towe nabycie towarów	121
6.4. Czy użyczenie samochodu na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą podle- ga VAT	124
6.5. Jak rozliczyć otrzymany zwrot części składki ubezpieczeniowej w związku ze sprze- dżą samochodu	126
6.6. Jak rozliczyć sprzedaż samochodu wykupionego prywatnie z leasingu, który nie bę- dzie wykorzystywany w prowadzonej działalności gospodarczej	127

I. SAMOCHÓD W FIRMIE

– ZMIANY OD 1 STYCZNIA 2019 R.

1. Dlaczego droższe samochody warto wyleasingować lub kupić do końca roku

Od 1 stycznia 2019 r. zostaną wprowadzone limity zaliczania do kosztów podatkowych opłat leasingowych od samochodów osobowych o wartości przekraczającej 150 000 zł. Mniej korzystne będą też zasady rozliczania kosztów przy sprzedaży samochodów osobowych wprowadzanych do ewidencji środków trwałych po 31 grudnia 2018 r. W obu przypadkach niekorzystnych skutków podatkowych wynikających z nowych przepisów można uniknąć, leasingując lub kupując samochód do końca 2018 r.

1.1. Dlaczego warto zawrzeć umowę leasingu do końca roku

Od 1 stycznia 2019 r. podatnik zaliczy do kosztów podatkowych tylko tę część opłaty leasingowej (czynszu najmu lub dzierżawy), która odpowiada wartości samochodu nieprzekraczającej 150 000 zł (art. 23 ust. 1 pkt 47a updof, art. 16 ust. 1 pkt. 49a updop).

Oznacza to, że podatnicy leasingujący (najmujący, dzierżawiący) droższe samochody nie zaliczą do kosztów pełnych opłat leasingowych, a jedynie ich część przypadającą na wartość samochodu w kwocie 150 000 zł. Co istotne kwota ograniczenia obejmuje także naliczony podatek od towarów i usług, w tej części, w której zgodnie z przepisami o VAT podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty lub zwrot różnicy podatku od towarów i usług. Ważne jest także, że limit przy leasingu dotyczy wyłącznie części kapitałowej raty leasingowej, a nie części odsetkowej.

PRZYKŁAD 1

Czynny podatnik VAT wziął w leasing operacyjny samochód osobowy w styczniu 2019 r. Jego wartość wynosiła 200 000 zł. Wykorzystuje go w użytku „mieszanym”. W styczniu 2019 r. otrzymał fakturę za opłatę wstępną na kwotę 5000 zł netto plus 1150 zł (VAT). Faktura została wystawiona 27 stycznia 2019 r. W ramach rozliczeń VAT podatnik odliczył kwotę 575 zł ($1150 \text{ zł} \times 50\%$). Podatnik może zaliczyć do kosztów:

- część odsetkową raty: 1000 zł netto plus 50% VAT naliczonego od tej kwoty, tj. 115 zł, razem 1115 zł;
- część kapitałową raty w proporcji, w jakiej wartość 150 000 zł pozostaje do wartości samochodu (w naszym przypadku 200 000 zł). Proporcja wynosi 75% ($150\,000 \text{ zł} / 200\,000 \text{ zł}$). Do kosztów podatnik może zaliczyć kwotę 3345 zł (4000 zł plus 50% VAT naliczonego od tej kwoty, tj. 460 zł) $\times$ proporcja 75%.

W sumie do kosztów podatnik może zaliczyć tytułem faktury za leasing 3345 zł.

PRZYKŁAD 2

W 2019 r. podatnik leasinguje samochód osobowy o wartości 200 000 zł. Opłata leasingowa za styczeń wynosi 5000 zł netto plus 1150 zł (VAT). Podatnikowi przysługuje odliczenie VAT naliczonego w wysokości 50% (575 zł). W związku z ograniczeniem kosztowym podatnik będzie mógł zaliczyć do kosztów podatkowych 75% wartości opłaty z uwzględnieniem nieodliczonego VAT, czyli $75\% \text{ z } 5575 \text{ zł} = 4181,25 \text{ zł}$. Z kosztów podatkowych zostanie wyłączone kwota 1393,75 zł.

W związku ze zmianami, które mają wejść w życie w przyszłym roku, podatnicy, którzy planują wziąć w leasing droższy samochód osobowy (o wartości przekraczającej 150 000 zł), powinni rozważyć zawarcie umowy leasingu do końca 2018 r. Jeżeli to zrobią, nie będą musieli stosować ograniczenia kosztowego i pełne opłaty leasingowe od leasingowanego samochodu zaliczą do kosztów podatkowych.

PRZYKŁAD 3

Podatnik zawarł umowę leasingu w grudniu 2018 r. Leasinguje samochód osobowy o wartości 200 000 zł. Miesięczna opłata leasingowa wynosi 5000 zł netto plus 1150 zł (VAT).

Podatnik zaliczy do kosztów podatkowych opłatę leasingową netto 5000 zł i nieodliczony VAT naliczony w wysokości 50% z 1150 zł = 575 zł. W sumie podatnik zaliczy do kosztów podatkowych 5575 zł.

UWAGA!

Leasingobiorcy, którzy zawrą umowę do końca 2018 r. nie będą musieli stosować ograniczeń kosztowych do opłat leasingowych płaconych od leasingowanego samochodu.

Warto też wiedzieć, że z dniem 1 stycznia 2019 r. zostanie wprowadzone ograniczenie możliwości zaliczania do kosztów podatkowych wydatków związanych z korzystaniem z samochodów osobowych używanych także do celów niezwiązanych z działalnością podatnika. Podatnik będzie zobowiązany wyłączyć z kosztów podatkowych 25% wartości tych wydatków brutto. Wspomniane ograniczenie kosztowe nie będzie stosowane tylko wobec samochodów używanych wyłącznie w działalności podatnika.

Ustawodawca zastrzegł przy tym, że w przypadkach, w których opłaty leasingowe będą zawierały w sobie opłaty związane z korzystaniem z samochodów (np. koszty przeglądów, napraw), to do części opłat leasingowych obejmujących wydatki związane z korzystaniem z samochodu podatnik będzie zobowiązany stosować ograniczenia kosztowe.

Ponieważ do umów leasingu (najmu, dzierżawy) zawartych do końca roku będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe, które nie zawierają takiego ograniczenia, należy przyjąć, że również z tego powodu warto zawrzeć taką umowę do końca roku.

UWAGA!

Umowy leasingu (najmu, dzierżawy), w których opłata leasingowa zawiera także wydatki związane z korzystaniem z samochodu, warto zawrzeć do końca 2018 r. Uchroni to podatnika przed ograniczeniami w zaliczaniu do kosztów podatkowych wydatków związanych z korzystaniem z samochodu stanowiących element opłat leasingowych.

1.2. Wystarczy zawrzeć umowę leasingu do końca roku

Nowe przepisy ograniczające możliwość zaliczania do kosztów podatkowych opłat leasingowych (najmu dzierżawy) nie będą miały zastosowania do umów leasingu (najmu, dzierżawy) zawartych do końca 2018 r. Dlatego podatnicy, którzy zamierzają rozliczać opłaty leasingowe według przepisów obowiązujących przed 1 stycznia 2019 r., powinni zawrzeć umowę leasingu najpóźniej do końca 2018 r. Co istotne, Ministerstwo Finansów potwierdziło, że wystarczy zawarcie samej umowy leasingu (najmu, dzierżawy) samochodu osobowego – do końca 2018 r. Nie jest potrzebne wydanie przedmiotu umowy korzystającemu, choć wydanie samochodu nie może być za bardzo odroczone w czasie. W opinii MF:

Ze względu na fakt, iż umowa leasingu ma charakter konsensualny, staje się ona skuteczna przez samo złożenie zgodnych oświadczeń woli stron tej umowy. Oznacza to, że dla jej zawarcia nie jest konieczne wydanie rzeczy (jak np. w omawianym przykładzie leasingowanego samochodu). W związku z tym należy przyjąć, że umowa zawarta w 2018 r., nawet jeżeli przewiduje późniejszy moment (np. w roku 2019) wydania przedmiotu leasingu, będzie objęta

dotychczasowymi regulacjami rozliczania w kosztach podatkowych wydatków związanych z leasingiem samochodu.

Jednak w przypadku zawarcia umowy ze znacznie odroczonym momentem wydania przedmiotu leasingu działanie takie może być rozpatrywane jako obchodzenie prawa podatkowego (podlegające klauzuli ogólnej).

1.3. Dlaczego warto kupić samochód do końca roku

Od 1 stycznia 2019 r. zostanie wprowadzona modyfikacja sposobu ustalania przychodu ze sprzedaży samochodu osobowego będącego środkiem trwałym. Koszty podatkowe ustalone w przypadku takiej sprzedaży będą limitowane do wysokości 150 000 zł (i pomniejszane o sumę odpisów amortyzacyjnych z tytułu zużycia tego samochodu zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów). Nowe zasady ustalania przychodu ze sprzedaży samochodu będą miały zastosowanie do samochodów osobowych wpisanych do ewidencji środków trwałych po 31 grudnia 2018 r. Oznacza to, że w przypadku sprzedaży samochodów wpisanych do ewidencji środków trwałych do końca 2018 r., rozliczenia przychodu ze sprzedaży samochodu należy dokonać na zasadach obowiązujących do końca 2018 r. Jest to korzystniejszy sposób ustalania dochodu ze sprzedaży, co ilustrują przykłady.

Przypomnijmy, jak należy ustalić przychód ze sprzedaży samochodu będącego środkiem trwałym według przepisów obowiązujących do końca 2018 r.

PRZYKŁAD 4

Spółka zaliczyła samochód do środków trwałych w 2016 r. Wartość początkowa samochodu wynosiła 200 000 zł. Rozliczenie odpisów amortyzacyjnych w tym przypadku wyglądało następująco:

- roczny odpis amortyzacyjny przy przyjętej stawce 20% – 40 000 zł ($200\,000 \times 20\%$),
 - do kosztów spółka może zaliczyć roczny odpis amortyzacyjny od równowartości 20 000 euro. Jeżeli w dniu przyjęcia do używania samochodu kurs euro wynosił 4,20 zł, spółka może zaliczać do kosztów odpis amortyzacyjny od kwoty 84 000 zł ($4,20 \text{ zł} \times 20\,000 \text{ euro}$). Rocznie do kosztów podatkowych spółka może zaliczyć zatem 16 800 zł ($84\,000 \text{ zł} \times 20\%$). Pozostała część rocznego odpisu nie jest kosztem podatkowym (zgodnie z przepisami obowiązującymi do końca 2018 r.).
- Jeżeli spółka sprzeda samochód po dwóch latach, to jej kosztem podatkowym ze sprzedaży samochodu będzie kwota 120 000 zł. Jest to wartość początkowa samochodu pomniejszona o odpisy amortyzacyjne z dwóch lat ($200\,000 \text{ zł} - (2 \times 40\,000 \text{ zł})$).*

Zakładając, że przychód ze sprzedaży samochodu wynosi 160 000 zł, dochód ze sprzedaży opodatkowany podatkiem dochodowym wyniesie ($160\,000 - 120\,000$) = 40 000 zł.

W taki sam sposób podatnik ustali dochód do opodatkowania w przypadku samochodów wpisanych do ewidencji środków trwałych do końca 2018 r., a sprzedawanych po tej dacie (mimo podwyższenia z dniem 1 stycznia 2019 r. limitu kosztowego dla amortyzacji samochodów osobowych). Ilustruje to przykład 5.

PRZYKŁAD 5

Spółka nabyła samochód osobowy i rozpoczęła jego amortyzację z dniem 1 stycznia 2018 r. Wartość początkowa samochodu wynosiła 200 000 zł. Rozliczenie odpisów amortyzacyjnych w tym przypadku wyglądało następująco:

- roczny odpis amortyzacyjny przy przyjętej stawce 20% – 40 000 zł ($200\,000 \times 20\%$),
- w roku podatkowym 2018 do kosztów spółka może zaliczyć odpis amortyzacyjny od równowartości 20 000 euro. Jeżeli w dniu przyjęcia do używania kurs euro wynosił 4,20 zł, spółka może zaliczać do kosztów odpis amortyzacyjny od 84 000 zł ($4,20 \text{ zł} \times 20\,000 \text{ euro}$). Rocznie do kosztów podatkowych spółka może zaliczyć zatem 16 800 zł ($84\,000 \text{ zł} \times 20\%$). Pozostała część rocznego odpisu nie jest kosztem podatkowym (zgodnie z przepisami obowiązującymi do końca 2018 r.).

Zgodnie z przepisami, które wejdą w życie 1 stycznia 2019 r., spółka będzie mogła zaliczyć do kosztów podatkowych odpis amortyzacyjny w części, w której wartość samochodu nie przekracza 150 000 zł. Roczny odpis amortyzacyjny, który spółka zaliczy do kosztów podatkowych w 2019 r., to kwota 30 000 zł ($150\,000\text{ zł} \times 20\%$). Pozostała część odpisu nie jest kosztem podatkowym, zgodnie z przepisami obowiązującymi od 1 stycznia 2019 r.

Jeżeli spółka sprzeda po dwóch latach samochód, to jej kosztem podatkowym ze sprzedaży samochodu będzie kwota 120 000 zł. Jest to wartość początkowa samochodu pomniejszona o odpisy amortyzacyjne z dwóch lat ($200\,000\text{ zł} - (2 \times 40\,000\text{ zł})$).

Zakładając, że przychód ze sprzedaży samochodu wynosi 160 000 zł, dochód ze sprzedaży opodatkowany podatkiem dochodowym wyniesie ($160\,000 - 120\,000$) = 40 000 zł.

Jak widać z porównania przykładów 4 i 5 dochód ze sprzedaży samochodu osobowego wpisanego do ewidencji środków trwałych do końca 2018 r. ustala się niezależnie od:

- limitu wartości samochodu ograniczającego wysokość odpisów amortyzacyjnych oraz
- wysokości odpisów zaliczonych do kosztów podatkowych.

Jednak po 31 grudnia 2018 r. ten sposób ustalania dochodu ze sprzedaży samochodu osobowego wpisanego do ewidencji środków trwałych ulegnie zmianie. W przypadku sprzedaży samochodów wpisanych do ewidencji po 31 grudnia 2018 r. kosztem podatkowym sprzedaży będą wydatki poniesione na nabycie samochodu w części nieprzekraczającej limitu 150 000 zł pomniejszonej o sumę odpisów amortyzacyjnych z tytułu zużycia tego samochodu zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów. Zilustrujmy to przykładem.

PRZYKŁAD 6

W 2019 r. spółka wprowadziła do ewidencji środków trwałych samochód osobowy. Wartość początkowa samochodu wynosiła 200 000 zł. Rozliczenie odpisów amortyzacyjnych w tym przypadku wyglądało następująco:

- roczny odpis amortyzacyjny przy przyjętej stawce 20% – 40 000 zł ($200\,000 \times 20\%$),
- zgodnie z przepisami, które wejdą w życie od 1 stycznia 2019 r., spółka będzie mogła zaliczyć do kosztów podatkowych odpis amortyzacyjny w części, w której wartość samochodu nie przekracza 150 000 zł. Roczny odpis amortyzacyjny, który spółka zaliczy do kosztów podatkowych, to kwota 30 000 zł ($150\,000\text{ zł} \times 20\%$). Pozostała część odpisu nie jest kosztem podatkowym.

Jeżeli spółka sprzeda po dwóch latach samochód, to jej kosztem podatkowym ze sprzedaży samochodu będzie kwota 90 000 zł. Jest to wartość początkowa samochodu nieprzekraczająca limitu 150 000 zł pomniejszona o odpisy amortyzacyjne z dwóch lat zaliczone do kosztów uzyskania przychodów ($150\,000\text{ zł} - (2 \times 30\,000\text{ zł})$).

Zakładając, że przychód ze sprzedaży samochodu wynosi 160 000 zł, dochód ze sprzedaży do opodatkowania podatkiem dochodowym wyniesie ($160\,000 - 90\,000$) = 70 000 zł.

Jak widać z przedstawionych przykładów sposób rozliczenia dochodu ze sprzedaży samochodu osobowego (o wartości przekraczającej 150 000 zł) będzie mniej korzystny podatkowo w przypadku samochodów wpisanych do ewidencji środków trwałych po 31 grudnia 2018 r. Dlatego też podatnicy, którzy rozważają kupno takiego samochodu, powinni to zrobić do końca 2018 r. Dzięki temu korzystniejsze będzie dla nich rozliczenie podatkowe transakcji sprzedaży samochodu.

UWAGA!

Samochód osobowy o wartości wyższej niż 150 000 zł warto kupić i wpisać do ewidencji środków trwałych do końca 2018 r. Dochód ze sprzedaży takiego samochodu będzie rozliczany na dotychczasowych – korzystniejszych podatkowo – zasadach.

Opisane nowe zasady ustalania kosztu ze sprzedaży samochodu nie będą miały zastosowania przy ustalaniu dochodu (straty) z odpłatnego zbycia samochodu osobowego, jeżeli ten samochód został uprzednio oddany przez podatnika do odpłatnego używania na podstawie umowy leasingu, umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, a oddawanie w odpłatne używanie na podstawie takiej umowy stanowi przedmiot działalności podatnika.

2. Wydatki dotyczące samochodów osobowych w kosztach – od 1 stycznia 2019 r.

Od 1 stycznia 2019 r. zostaną wprowadzone zmiany w zasadach rozliczania wydatków związanych z samochodami osobowymi w kosztach podatkowych. Zostaną wprowadzone nowe ograniczenia wyłączone część wydatków związanych z samochodami osobowymi z kosztów podatkowych.

Nowe zasady zaliczania do kosztów podatkowych wydatków związanych z samochodami osobowymi przewidują:

- możliwość zaliczania do kosztów podatkowych tylko 20% wydatków z tytułu korzystania z samochodu oraz składek na jego ubezpieczenie – ograniczenie to dotyczy własnego, prywatnego samochodu osobowego podatnika, niestanowiącego składnika majątku firmy, a używanego w działalności gospodarczej,
- możliwość zaliczania do kosztów podatkowych tylko 75% wydatków eksploatacyjnych od firmowych samochodów osobowych wpisanych do ewidencji środków trwałych i samochodów leasingowanych (najmowanych, dzierżawionych), gdy samochody te są wykorzystywane również do celów niezwiązanych z działalnością gospodarczą podatnika,
- możliwość zaliczania do kosztów podatkowych 100% wydatków eksploatacyjnych dotyczących firmowych samochodów osobowych używanych wyłącznie w działalności gospodarczej – co powinno być, co do zasady, potwierdzone ewidencją przebiegu pojazdu prowadzoną dla celów VAT,
- podwyższenie do 150 000 zł limitu wartości samochodu, do wysokości którego podatnik może zaliczać odpisy amortyzacyjne i składki na ubezpieczenie firmowego samochodu osobowego w koszty podatkowe,
- wprowadzenie ograniczenia możliwości zaliczenia do kosztów podatkowych opłat wynikających z umowy leasingu samochodu osobowego; kosztem mogą być tylko opłaty leasingowe obliczane w proporcji do wartości samochodu nieprzekraczającej 150 000 zł.

2.1. Podwyższenie limitu odpisów amortyzacyjnych zaliczanych do kosztów podatkowych

Od 1 stycznia 2019 r. podatnicy będą mogli zaliczać do kosztów odpisy amortyzacyjne od tej części wartości samochodu, która nie przekracza 150 000 zł (do końca 2018 r. obowiązuje tu limit 20 000 euro). Oznacza to niemal dwukrotne podwyższenie limitu wartości samochodu, do wysokości którego można zaliczać odpisy amortyzacyjne do kosztów podatkowych (art. 23 ust. 1 pkt 4 updof, art. 16 ust. 1 pkt 4 updop).

Firmy leasingowe. Ograniczenie kosztowe wysokości odpisów amortyzacyjnych nie dotyczy firm, których głównym lub wyłącznym przedmiotem działalności jest oddawanie samochodów osobowych w leasing, najem, dzierżawę. W przypadku tych firm i amortyzowania przez nie samochodów oddanych w leasing (najem, dzierżawę), odpisy amortyzacyjne są rozliczane w kosztach w pełnej wysokości, bez stosowania ograniczenia wynikającego z wartości samochodu (art. 23 ust. 5b updof, art. 16 ust. 5b updop).

Jednakże wobec firm leasingowych oddających samochody osobowe w leasing operacyjny zostanie wprowadzony zakaz obniżania stawek amortyzacyjnych. Firmy te będą miały obowiązek stoso-

wania stawek określonych w wykazie stawek amortyzacyjnych znajdującym się w ustawach o podatkach dochodowych (art. 22i ust. 5a updof, art. 16i ust. 5 updop).

Ustawodawca nie wyjaśnił w uzasadnieniu projektu ustawy z jakiego powodu dokonano tej zmiany. Można się tylko domyślać, że ma ona wyeliminować sytuacje, w których firmy leasingowe obniżają amortyzację samochodu, by korzystniej rozliczać przychody z ich sprzedaży na rzecz leasingobiorców. Szczególnie, że samochody są sprzedawane leasingobiorcom po niższej cenie niż rynkowa.

Zakaz obniżania stawek amortyzacji będzie stosowany wobec samochodów osobowych wprowadzonych do ewidencji środków trwałych po 31 grudnia 2018 r.

Samochody elektryczne. Nowe przepisy przewidują też podwyższony do 225 000 zł wartości samochodu osobowego limit dla samochodów elektrycznych. Limit ten będzie miał jednak zastosowanie dopiero po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej i tylko do samochodów wprowadzanych do ewidencji po dniu ogłoszenia tej zgody.

Do tego czasu wobec samochodów elektrycznych będzie miał zastosowanie podstawowy limit 150 000 zł – przewidziany dla pozostałych samochodów osobowych.

Takie zasady wynikają z art. 15 nowelizacji, który stanowi:

„1. Przepisy art. 23 ust. 1 pkt 4 lit. a i ust. 5e ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz art. 16 ust. 1 pkt 4 lit. a i ust. 5e ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do pojazdów elektrycznych w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz.U. poz. 317 i 1356), oddanych do używania od dnia następującego po dniu ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tych przepisach ze wspólnym rynkiem albo stwierdzenia przez Komisję Europejską, że przepisy te nie stanowią pomocy publicznej.

2. Do dnia, o którym mowa w ust. 1, w odniesieniu do samochodu osobowego będącego pojazdem elektrycznym w rozumieniu art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych stosuje się limity odnoszące się do samochodów innych niż pojazdy elektryczne, określone w przepisach ustaw zmienianych w art. 1 i w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”

Limity amortyzacji dla samochodów wprowadzonych do ewidencji przed 1 stycznia 2019 r.

Z przepisów nie wynika wprost do jakich samochodów osobowych mają mieć zastosowanie nowe podwyższone limity. Należy wobec tego przyjąć, że mają one zastosowanie wprost do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od 1 stycznia 2019 r. Nie ma znaczenia, kiedy samochody te zostały wpisane do ewidencji środków trwałych.

Sprzedaż samochodu. Moment wprowadzenia do ewidencji środków trwałych będzie decydował o tym, w jaki sposób podatnik rozliczy koszty przy sprzedaży samochodu. W przypadku samochodów wprowadzonych do ewidencji do końca 2018 r. podatnik będzie ustalał koszty sprzedaży na zasadach obowiązujących do końca 2018 r. W przypadku samochodów wprowadzanych do ewidencji od 1 stycznia 2019 r. będą miały zastosowanie nowe zasady ustalania kosztów podatkowych ze sprzedaży. Mianowicie w przypadku samochodu osobowego wpisanego do ewidencji środków trwałych po 31 grudnia 2018 r. kosztem podatkowym sprzedaży ma być wartość samochodu (nie wyższa niż limit 150 000 zł) pomniejszona o wartość odpisów amortyzacyjnych zaliczonych do kosztów podatkowych (szczegółowo na ten temat piszemy w części I pkt 1.3. Dlaczego warto kupić samochód do końca roku).

2.2. Limitowane koszty używania „prywatnego” samochodu osobowego podatnika

Od 1 stycznia 2019 r. podatnik, który używa w prowadzonej działalności własnego „prywatnego” samochodu osobowego (zasadniczo chodzi o używanie samochodu osobowego, który nie jest składnikiem majątku firmy), może zaliczyć do kosztów podatkowych wyłącznie 20%: